

Sisällys

Esipuhe 9

I Muistot 13

Tätä taloa ei viinalla rakenneta 13

Sisällissota ja vankileirit 17

Äidin poika 19

Koulutielle 20

Ei lukiossa mitään kirjoja tarvita 22

Kivet lentävät Pispalassa 23

Syyttömänä tuomittu Lauri lopettaa koulun 25

Masennus yhtenä synnä 28

Savuke alkaa palaa urheilukentän laitamilla 30

Punainen Pispala 33

Älkää menkö, nämä ovat hyviä runoja, olen itse ne kirjoittanut 36

Isällä kaatuu velka niskaan 37

Urheilijatyttö Kerttu 39

Armeija alkaa väkivaltaisesti 43

Ilmahälytys keskeyttää häät 47

Sodan keskeltä satoja kirjeitä kotiin 48

Romaanin ja runojen virittelyä rintamalla 51

Rakennusmiehen perhe-elämää Pispalassa 53

En pyri, olen jo 56

II Johtaja 59

Yö on kirjoitusaikaa 59

Kirjallisuuspiiriin mukaan 62

Ensikosketus Väinö Linnan kanssa 65

Yksi pieni elefantti marssi näin 67

Betonimylläristä arvostelumenestys 70

Mitä ei voi silmin vajain nähdä, siitä unta nähkää 73

Proffat litteiksi 75

Alkoholi astuu elämään 77

Aila, nuori lyyrikko 79

Sivistynyt runotyttö ja kovaääninen kirvesmies 81

Jos se yksi merkitsee niin paljon enemmän kuin me kolme,
kai sinun on sitten mentävä 86

Huorinteosta päiväsakkoja 89

WSOY on vaihtua Otavaan 90

Turvaa ja läheisyyttä Väinö Linnasta 93

Arvoituksellisen *Kukunorin* myynti on pettymys 94

Aila hoitaa lasta, Lauri polttaa ketjussa ja suunnittelee
romaanina 97

Mitä on kuolema? Tätä. 100

Moreeni tekee Laurista perheen parhaan kirjailijan 103

Kuinkas siihen punakaartiin taas mentiinkään? 106

Muutto saareen 108

Vauhdikas synnytysmatka 112

Öiset vierailut entisen perheen luo 113

III Aamu 115

Avioliitto ja mielenterveys alkavat horjua yhtä aikaa 115

Muutto Helsinkiin ei rauhoita tilannetta 118

Kustantaja järjestää hoitoon Lapinlahden sairaalaan 120

Toinen hoitajakso 122
Puolisoiden välinen rakastava yhteys katoaa 126
Käppyräisellä paluu runojen julkaisemiseen 127
WSOY pyöristää velkaa alaspäin 130
Jonkun täytyy rakastaa minua, muuten minä en voi
olla olemassa 131
Väinö Linna tekee kaikkien aikojen suomalaisen
romaanin 132
Neljäs lapsi ja kommelluksia kotona 137
Hyvien hetkien päätteeksi paluu sairaalaelämään 139
Eikös nyt olisi aika ottaa ero? 144

IV Toivoinko jotakin 146

Ilman turvaverkkoja 146
Pitkäniemen kautta Kellokoskelle 149
Romania ei kustanneta 152
Erikoinen *Suutarikin, suuri viisas* 154
Graniitti hikoilee 157
Rauha löytyy Kellokoskelta 159
Naimisiin kolmannen kerran ja lasten tapaamisia 160
Seitsemäs lapsi herättää iloisuutta ja onnea 164
Aila näkee Laurin viimeisen kerran 164
Näytelmäkäsikirjoitus muuttuu romaaniksi 166
Entäs sitten, Leevistä trilogian alkuosa 169
Elämä tasaantuu 171
Viimeinen nousu Pispalaan 173
Kohtaamisia Pispalassa 175
On parempi, että kuolen kesken työni 176
Törmäys pimeässä 179
Puhuja on poissa 184

Jälkikirjoitus 186

Kiitokset 191

Lauri Viidan tuotanto 192

Muuta 193

Palkinnot 194

Lähteet 195

Henkilöhakemisto 198